

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою щод суботи 5 доларів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. шаблиці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руоче ми сердце і віра руска“. — З Руслана вих польвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Ягайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише а попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по гуді 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

Австро-Угорщина й „історична місія Росії“.

(Дальше).

Після злуки України за Богдана Хмельницького (з ульвіями близькими до персональної Унії) в 1654. р., почало ся європейське Росії, а визначні українські учені Київської Академії несли культуру на північ і були помічниками Петра В. в тих змаганнях. Нещасний вислід козацького повстання за гетьмана Мазепи і походу єго союзника, Карла XII. довів до знищення автономії України і єї прилучення за Катерини II. Російське царство посунуло ся тим способом до Чорномор'я і переняло на себе рівночасно замість Австрії а бодей побіч Австрії велику сьвітоісторичну ідею визволу християнських народів на Балкані. В договорі в Кучук-Кайнарджі (коло Силістрії) признала Туреччина Росії право, вступати ся за християнськими народами, а тим самим Росія осягнула неначе опікунство над християнськими підданими Туреччини, з чого опісля висновувала право, в їх користь вмішувати ся у внутрішні справи Османської держави.

Сей історичний огляд може стати певним доказом з одного боку заборної і хитрої політики російського царства, а з другого може пояснити поступованє Росії не тільки в часі анексийного пересилєня в 1909. р. але й під час сучасної балканської війни, в котрій Росія намагає ся зазначити свою „історичну місію“ супроти балканських Славян. Відповідає се зовсім історичному характерові і питомості московського народу, наколи Росія з одного боку веліла Франції себе заступати у флотній демонстрації європ. держав,

нібито для того, що не мала тоді кораблів близько чорногорського побережа, а з другого боку висилала воєнними припасами наповнений корабель в підмогу Сербам і Чорногорцям. опорним волі Європи, а тим способом заохочувала їх до опору.

Однак Росія зовсім не думає обмежити ся, щоби в своїм заборнім змаганю на полудне проявити свою „історичну місію“ на Балкані і здійснити ідею відбудови византийського цїсарства в Царгородом яко осередком російського православ'я і славянства під царською опікою; а навпаки змагає до того, щоби свій вплив розширити також на австрійських Славян. В тій цілі ведуть російські славянофіли і панслависти (а радше пацрусисти) від многих десятиліть велими оживлену і розповсюджену пропаганду для об'єднательної російської ідеї з євросійським окликом: „самодержавіє, православіє, народність“ (розуміє ся московська) для з'єднєня всіх Славян під покровом Росії.

Пропаганду сеї об'єднательної російської ідеї почав московський професор і історик Погочин в Галичині під час своїх наукових подорожий в 40-их рр. минулого століття, і спершу мала она язиково-народну ціху. Протягом часу під впливом заграничних висланників, підручників „Слав. благотворит. комітету“, змусила ся розвинути рівніше політичний напрям сеї пропаганди. Ся пропаганда розповсюджує ся спершу в верствах рускої інтелігенції, між котрою російські висланники намагають ся приєднати впливових руских сьвященників для сеї справи, щоби в їх підмогу під покривкою „чистоти“ руского обряду підготовляти ниву для російського православ'я а тим способом вмотати в ся єтьє російську руске селянство. Патриотичні і релігійні гимни російських сла-

вянофілів в дуєї триєданого в і ру ю російського сьвітогляду (самодержавіє, православіє і народність), славянофілські тези про язикове зближенє і спорідненє російського народу від Карпат аж по Камчатку, про політичне зєдненє руских Галичан з Росією находили одушевлений відгомін в русофільській партії, називаній хибно „старорусинами“. Перехід російського війська для згнобленя мадярського бунту (1849), де там часом королівського комісара, гофрата Адольфа Добрянського (вмішпаного описля в процес політичний Ольги Грабар, Наумовича et com. 1882. р.) приєднано для євросійської ідеї, не остав без шкідлих наслідків і пособляє розповсюдженю русофільського руху в Галичині і в північній Угорщині. Апостоли русофільської ідеї в Галичині зуміли проповідувати прєзелітизм між руским духовенством, вихисновувати урядові становища в тим напрямі, а для осягненя своєї цілі навіть виманювати для себе протекції ординариятів і правительства, котре хибно називаних „старорусинів“ зовсім безосновно вважало консервативним живлом. Таким способом повело ся москвофілам загартувати для своїх цілей найстарші і найбогатші рускі інститути (Ставропігію і Народний Дім, котрі удержують бурси для шкільної молодєжи) а з їх підмогу розпростерти ся пропаганду також на півночі і вєвропейську молодіж і широкі верстви народні.

Рускі народовці (звичайно звані Українцями) боронили ся проти сеї ширеної російської пропаганди. Завзята боротьба між ними двома напрямими, народоєвким (українським) і москвофільським (євросійським) триває доси, а миморішучого поступованя намісника Божинського не повело ся покониати москво- і шизофільський рух в Галичині, бо єму пособляють не тільки з заграниччя через висланни-

ків, але й євроспольське і подільське сторонництво підпомагає єго, щоби тим способом спляти народний і культурний рух руского народу в Галичині і тим способом піддержувати верховладу в краю Поляків. Коли в 1887-ім році подібне як тепер напруженє між Австро-Угорщиною і Росією загрожувало війною між сими державами, вступив тодішний намісник гр. К. Бадені рішучо проти москвофілів в Галичині, щоби спляти агітацію ширєну з Росії, а допомогти народоєвському (українському) живлу до зросту і впливу в Галичині. Він ділав в тим напрямі а поручєня тодішнього міністра заграничних справ гр. Кальнокого, побачивши в поступованю кн. Бісмарка в цілі ослабленя Росії владству дорогу для заграничної політики нашої монархії супроти Росії. В інспірованій кн. Бісмарком брошурі Гартмана піднесено плян утворєня Київського князівства, призначеного для одного нащадка з Габсбургского дому. Ся брошура викликала в російським дневникарстві велике огірченє. В полімії в Гартманом подавали російські часописи обємисті вїмки з сеї брошури і в дійсности зробили тим способом велику пропаганду для київського князівства між російськими Українцями. Коли автор сих стрічок зустрінув ся в Києві з одним українським професором, спитав єго сей: Австрофільський настрій Українців розлютив російське дневникарство, котре домагало ся з одного боку рішучого згнобленя т. зв. українського „сепаратизму“ в Росії, а з другого вступало ся за галицькими москвофілами і проливало гіркі сльози задля мимого переслідованя їх австрійським правительством. На жаль не уміло правительство єго хвилю вихиснувати для монархії і допомогти українському живлу до поконианя русофільського руху. На-

Хрестини.

(Дальше).

Він говорив се спокійно, але коли вийшов від сьвященника, на улиці махнув енергично паличкою, мов би обганяв ся перед собакою. Найбільше сердив єго сей навіний підступ теці і жінки, котрим здавало ся, що заскочать єго несподіванкою і в останній хвилині намовлять до згоди. Не уважають потрібним порозуміти ся з ним, значить: не вірять єму, маловажають єго і зневажають. За що? Адже він чоловік такий спокійний, поважний і прихильний для жінки і її родини! Нікому ніколи не сказав лихого слова; коли жінка часом заверєдувала, уступав ся з очий; цїнив домашній спокій вище всего і дбав про хату. В карти ніколи не грав, не запивав ся, гроший не тратив... Тільки шанувати єго за все те і єму зробити хоч єго малу уступку при хрестинах сина... для памяти єго батька, для доброї бабці, для пошанованя єго власних думок і почувань...

А! — зітхнув він голосно і затиснув кулаки, так як се нераз при фізичнім болю робить ся.

Він йшов до суду, але не вступив до своєї канцелярії, лише прикликав возного, щоби завіє билет до сьвященника. Саме в хвилі, як уже виймав билет з портфєлю, роздумав ся і замість до сьвященника — після возного по папіроси до трафіки. Сам тимчасом ходив перед будинком суду і думав: „Щож? нехай і він прийде! Але о сьмій годині! По всім! Нехай теца приймає гостей! Адже приготувала ся!“

Возний приніє папіроси і Данкевич пішов до маленької цукорні, яка була в містечку. Пів року вже тут не був, але тепер не знав, що з собою почати, в суді не висидів би, до дому не хотів зараз вертати ся, отже хотів прочитати часописи і напийти ся чорної кави.

У цукорні сидів з пів години і чятаючи часописи, все думав про свій клопіт. Прийшло єму на думку, що не годить ся латинського сьвященника в поле виводити. Коли би знати, що се він порадив теці, як єго — судию — вивести в поле, не дбав би, а так... ліпше яви і отверто сказати єму: „Вибачайте! Требаж і мене спитати! сеж мій син, а не теці!“ З тою думкою він встав, щоби піти до лат. пароха до дому, коли саме сей парох надійшов до цукорні. Він був тут трохи не щоденним гостем. Тільки тепер змиркував судия, що він сподівав ся застати єго в цукорні, що ся думка була в него, бо знав звичай єго, — що він хотів з ним поговорити і шукав нагоди, лише не мав ще рішучої постанови. От і можна буде тепер поговорити.

Сьвященник присів ся до судії. Оба говорили про політику сьвітову, державну, краєву, повітову і містечкову, обговорили все докладно, випили чорну каву і по дві чарки коньяку, котрі казав дати судия, — минула майже година часу і сьвященник ані словом не згадав про хрестини в судії, на котрі був запрошений.

„Так то оно?!“ думав собі цілий час судия і сьміяв ся в душі. Рад був, що стрітив ся зі сьвященником, бо, не знати від чого, по-

чув красний настрій в собі, журба мов уступила ся. Попрацав ся з парохом і пішов, мов нічого не стало ся, майже зовсім спокійний, до дому. Була вже четверта година.

— Чогось дитина хора — сказала єму теца зараз на вступі.

— Я знаю — відповів судия.

— Звідки знаєш? — здивувала ся теца.

— Адже то нема ще й години, як щось їй стало ся?

— Щож стало ся?

— Сама не знаю, що.

Судия підійшов до візочка.

Син, спав цілком спокійно і виглядав цілком звичайно. Судия притулив руку до чола дитини, — горячки не було. Однак — не без злости в душі — судия вийшов до кухні і казав слугі йти по лікаря.

— Та на що? — спитала теца. — То мнє ся і без доктора.

— Іди по доктора, коли я кажу! — приказав судия рішучо.

Слуга пішла.

Здавало ся, що розмова була спокійна і до речі, тимчасом аж до приходу лікаря ніхто в хаті не відозвав ся, лише мала Ядвіся гомоніла, бігаючи з бальоником по подвірю. Прийшов лікар, оглянув сина і сказав, що давно вже не бачив такої здорової дитини. Навіть не написав ніякої рецепти.

— А тобі, Казю, нічого не хибує? — спитав ся судия. — Може би пан доктор що порадив, коли треба.

— Мені нічого не хибує — відповіла жінка коротко.

Лікар вийшов і в хаті знову стало тихо.

Жінка, очевидно, бажала щось приготувати, тимчасом судия був на перешкоді. Він ходив по всіх комнатах і заглядав без потреби у всі кутки. Почував ся притім таким сильним, спокійним і добрим, як мало коли.

— Що то? Мама якийсь баль робить? І шинку бачу і торт і вина? Се що буде?

— Ниві будемо хрестити Збішка — відповіла нарешті теца. — Ти не маєш нічого против того?

Теца хотіла сказати сі слова як найсолідше, але не вдало ся їй.

— Владзю, мій коханий, — обізвала ся жінка Казю, притулюючи ся до мужа, — ми не хотіли тобі клопотати голову тими заходами, а тут дитина хора, треба чимскорше охрестити...

— Казю! — наказав судия жінці пальцем, мов дитині, — сей аргумент відпадає, мусиш инший видумати. А що до хрестин, то я очевидно не противлю ся, тільки може би єго Збішком не називати.

— То може Казьом, так як жінка? — підхопила теца вже солідше, як перше.

— А чому би не Миколою, так як мій тато?

— Се руске, хлопске! — запротестувала жінка.

— Ну, а як би і руске і хлопске! — передирав ся судия з очевидним вдоволенєм. — Чи ми такі великі пани? Яка мені шляхта?... А коли вам о те йде, то і я якийсь шляхтич... Колиж прийде сьвященник?

— О сьмій.

— Польський?

— Наш!

слідники в намісництві гр. Баденія, гр. Пішійський і гр. Авдрій Потоцький, пособляли москвофілам в тій хибній думці, що се консервативні „староруськи“, а тимчасом народоцентричний (український) рух, що змагав до свободного народного, культурного і господарського розвитку руського народу на основі рівноправності, вважали радикальним а навіть анархічним і небезпечним для удержання польської верховлади в Галичині і в Австрії. Се пособлюване москвофілам кравчим правительством і всепольським та подільським сторонництвом, котре намагало ся здержувати народний розвиток Русинів, довело до того, що рішучі ісповідники і апостоли російської об'єднательної ідеї, як др. Дудикевич, Марков і т. п. дістали ся до союму і державної ради. Там они явно заявили себе „руськими“ а в спілці з провідниками галицьких і російських всепольців порозумівали ся з російськими націоналістичними проводирами гр. Володимиром Бобринським і генералом Владіміровом et comr., а під покрішкою новославизму, котрий не в нічим иншим як обновилом панславизмом а властиво панрусизмом, старали ся коштом укр.-руського народу з підмогою москвофілів утвердити верховладу Поляків в Австрії, а в Росії досягнути автономію для Польщі. Сі змагання до скріплення русофільського живла в Галичині викликали таке розятрене в українських кругах, що довели українського соціал-демократа до убийства намісника і до крайнього заострення народно-політичної боротьби між Поляками а Русинами.

(Конець буде).

Кілька слів про У. П. Т.

Від якогось то часу, від коли підвесено клич: „Рідна школа“ і основою окремих Комітетів кравчого шкільного Союзу у Львові, а котрий в догідну пору та з очочими до нової праці людьми заняв ся не лише широким кличем, але також ревним збиранням жертв на „Рідну школу“, „Руське Товариство Педагогічне“ мов би приголоснене новітніми кличами чогось то замовкло. Зникли всі відозви і поклики та просьби о жертви, а останнім великих довгів а малих впливів на покриття коштів будови величавого будинку бурси в улиці Потоцького ч. 95. у Львові.

Вибраний Виділ Р. П. Т. ще в р. 1911 чогось то доси не скликав загальних зборів. Деколи появлялися прикрі дописи пр. давніше в „Herold-i polsk-im“, а минулого року і в „Slow-i polsk-im“, а відтак недавно в „Діл“ захитали мов довіре до сего товариства, хоч від ряду літ я є членом і щільно стежу его

— Ну, а колиб я так на се не згодив ся, тому що я господар в хаті і батько, то що би стало ся.

Теща і жінка зі страхом подивили ся на суддю, бо его голос із жартобливого змінив ся на поважний і майже острий.

— Чи то випадє, щоби мене підбурювати, як дитину, і потайки укладати щось таке, що мене м у с и т ь образити?

— Алей, Владзю! — втихомиривала теща.

Суддя встав і, мов у суді засуд виголошував, сказав спокійно і поважно:

— О шестій годвіннї прийде до нас руський священик і охрестить сина Миколою. Така моя воля!

— Боже мій! — скрикнула теща. Ти хочеш Казю вбити! Ти її не любиш! Она ще хора! По такій слабості! І ти не уважаєш!

Теща розплакала ся, обняла свою доньку, котра зблідла, і обі з плачем вийшли до спальні.

— Не я Казі не люблю, тільки она мене не любить, коли в такій справі не числить ся зі мною!

Сі слова кинув суддя за жінками, як камінь, і, коли они у другій комнаті заводили, як по мертвм, він сів розсердженний при своїм бюрі і закурился папіроску.

„Ти хочеш Казю вбити! Ти її не любиш!“ От що! — думав собі суддя і сердив ся, сердив ся без кінця. Я не люблю жінки?! І чогож ще треба, аби доказати свою любов?! А! того я не сподівав ся!

(Конець буде).

дільність і здобутки. Серед таких сумнівів до Руського Тов-а педагогічного, в яких проживав я останніми часами, уважав своїм обовязком розвідатись у кругів ближше стоячих до товариства, що властиво є на річі. А що мабуть і багато є таких членів, котрі песимістично задивляють ся на се товариство і его розвій, тому хочу сказати прилюдно слів кілька, дякуючи задалегідь Сьвітлій Редакції часопису „Руслан“ за ласкаве уділенє мені на се місяця. Отже що довідав ся я тут у Львові про Р. П. Т., а властиво по зміненім статуті на У. П. Т.

В році 1911 на загальних зборах вибрано Виділ, що мав заняти ся санацією товариства взагалі. Богато треба було праці і обережності — говорили мені — щоби не звести У. П. Т. на цілковиту руїну; на будинку бурси тяжили так великі довги, що на покритє процентів від них не впливало на стілько жертв і тому в першій мірі поставив собі Виділ ціллю зробити із сям лад. Виходу із сего дуже сумного положеня не було ніякого, хіба ждати на ліцитацію. В тім доскулно прикрім положенні прийшли в поміч СС. Василівки, що купили від тов-а будинок бурси, з оглядом на прикрє положенє, за добру суму. Та тут по відступленю будинку бурси зачали ся ще сумніші хвилі. Зі всіх сторін посипали ся негодованя, що мовляв: „такий гарний будинок продано“. Щож було робити, иншого виходу не було; щобиж однак ніхто не міг закинути Виділові, що він готов гроші розтратити, то Виділ розглядав ся за купном або плоці під будову нового будинку або якої реальності. Майже два літа тягнула ся шуканина, аж тепер підчас фінансового пересилєня удало ся за недорого суму купити каменницю в ул. Хшановської ч. 9. за ціну 112.000 К. ■

Ся каменниця має бути обернена на хлопця бурсу лише часома на один рік, поки товариство не збудує будинку призначеного виключно на бурсу на площі, яку купило в ул. Садівницькій за суму 60.000 К. Начерки нового будинку бурси вже готові і гроший на будову ще осталося, мимо сего, що сей рік 1912/3 є дуже тяжким для Товариства, бо відомогу з державних і кравчих фондів здержано ізза неухваленя бюджетів, а жертви на ціля Товариства супроти інших народних потреб зійшли майже до мінімуму.

Ще дві справи поіребує Виділ полагодувати — говорив мені інформатор — а се добуване офіцин в будинку в улиці Мохнацького ч. 12., бо під теперішню пору школи мають за мало місця. Але і справа будови офіцин є на добрій дорозі і дасть ся до вересня с. р. поладити. Другою справою є, що тов о взяло на себе видавництво книжок для середних шкіл. Дохід із сих книжок є доволі значний, лише приміченє магазину для випечатаних книжок є за мало, однак і в сій справі буде вислід додатний, скоро тільки прибудує ся згадані офіцини. Крім гіпотечних довгів тепер тов-о інших довгів не має — говорив мені інформатор — ходять тільки о се, щоби минули непевні часи політичні, а тоді є надія, що і суспільність наша належить оцінить вагу товариства і прийде ему з помічю.

На мій запит, чому товариство не скликає загальних зборів — сказав мені інформатор, — що тепер як раз Виділ мав викінчити всі розпочаті справи, які щойно довершить ся найдалше до кінця адміністраційного року, т. є до 31. серпня 1913. Що йно в перших днях вересня сподіє ся Виділ скликати збори і від того часу почне У. П. Т. свою діяльність в Управі після зміненого статута“.

Після таких інформацій я денечко успокоїв ся, всеж таки я може і невірнє подав деякі справи, богато із моїх вивідів не міг я собі спам'ятати. Подаю лише на те, щоби справити хибні догади витворені песимістами і сподію ся, що Виділ У. П. Т. в своїм власнім інтересі подасть до прилюдної відомости певніші і вірніші інформації про господарку товариства, яку веде через сі майже три роки.

Взагалі може буду висказом більшости членів У. П. Т., щоби Головна Управа У. П. Т. частійше інформувала суспільність в часописах про справи товариства і свою діяльність.

Рава руська, 3. мая 1913.

Член У. П. Т. з над Солокії.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх званомих.

Перед миром на Балкані.

Міжнародна залога в Скюдри.

В поінформованих льондонських кругах впевняють, що війська міжнародної фльоти будуть стояти яких 2 місяці в Скюдри, аж до часу, коли буде переведена державна організація Альбанії.

„Matin“ доносить, що висадженє на сушу міжнародного відділу наступить нинішньої днини, а провід пад сухопутним військом обійме австро-угорський офіцер.

Уступленє Черногори із Скюдри.

Не підлягає сумнівови, що черногорська скупщина більшостию голосів потвердить рішенє коронної ради що до опорожненя Скюдри, яку віддасть відділові міжнародного війська губернатор генерал Вукотіч. Черногорське правительство поробило всі приготовленя, щоби запобігти немилім подіям. Правительство розпускає вже війско домів. Тепер показує ся, що число погибших є о много менше, чим се доси тверджено з черногорської сторони.

Овлда Сан Джіовані ді Медуа європейськими моряками.

Після урядового донесеня комендант міжнародної фльоти одержав приваз, щоби сейчас висадив на сушу відділ моряків і поручив їм заняти порт Сан Джіовані ді Медуа. Сей приказ параліжує план короля Микати, який хотів заняти сей порт як застав аж до повного управильненя домагань Черногори.

Голод серед Альбанців.

„Alb. Korrespondenz“ доносить із Скюдри про велику нужду і голод, які панують серед Альбанців. Головною причиною є, що за пізно привезено припаси поживи з Австрії і з Англії.

Альбанська справа.

„Pester Lloyd“ довідує з вірностойного жерела таке: Найближшою і найважнішою виявою успокоєня Альбанії буде усунєнє турецького війська Джавіда паші і Ессада паші з границь Альбанії. Коли би се могло відбутися без конечности австро-італійської виправи, то з неспівом Австрія і Італія відчули би правдиву радість, бо були би звільнені з сєї трудної і немилї задачі.

Мирові переговори.

Мирова конференція має тревати ще кілька день. Засадничі справи вже є упорядковані так, що льондонська конференція потвердить лише мировий договір.

Увільненє резервістів.

Навязуючи до вісти про конференцію предсідника міністрів гр. Штіргка з гр. Берхтольдом, появила ся у Відні вістка, що ще протягом сего тижня відійдуть домів резервісти, зібрані на східних границях держави.

Вечірні дивенки віденські предсказують близке відісланє домів резервістів, яких покликано до служби на полудневих границях монархії.

„Die Zeit“ доносить, що увільнюване резервістів наступать поступенно, найперше найстарші літа, особливе ті, які удержують родини. Переведенє сих розпорядків потреває що найменше 3 до 4 тижнів.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В пятницю: русько-кат.: Василя; римо-кат.: Григорія. — В суботу: русько-кат.: Семена; римо-кат.: Ізидора.

— Від Впр. о Порайна одержуємо отсю допись: Простуючи в ч. 192. „Нового Слова“ першу допись станіславського дописця, доказав я на основі білянських чисел, що „Банк Звяковий“, діставши ся за мовою помічю в руки селян, не лише не приостає з сєї причини в своїм розвою, а навпаки власний его маєток в протягу сих червях літ побільшив ся о цілу четвертину дотеперішного, бо о суму 51.438.27 К.

Отсю саму правду потвердив також нехотячи дописець в другій своїй дописі, поміщений в ч. 196. „Н. Слова“, в сьвітлі інших білянських позицій, на які я тоді не звернув уваги. Після сих чисел осягнув банк навіть що до числа членів і чистого зиску найбільший степенє свого розвитку. Бо хотій число членів та висота чистого зиску має для інституції лише зглядну вартість — (3.000 членів зложить на уділі всего 30.000 К, коли один уділ виносить 10 К, а на 300 членів при висоті одного уділу на 100 К зложить також 30.000 К) — то під управою селян піднесло ся чогось якраз і число членів, щадн. вкладок, та висота зисків до небувалих доси чисел. З 2503 членів в 1906. р. збільшило ся число їх в слідуєчій році на 2.555, дальше на 2.593, а в р. 1910. аж на 2.607! А коли упадок числа членів в 1911. р. на 2517 був би після гадки дописця ознакою упадку банку, то є тоді сєй упадок під управою теперішньої ради, в якій селяни не мають вже більшости, ще більший, бо число членів спало в 1912. р. аж на 2.463! І щадничі вкладки і зиски осягнули в тім часі т. є селянської ери найвисших чисел. В 1907. р. виказує білянє 12.306 К зиску. А в слідуєчій році аж 12.697 К! А коли шан. дописець хоче доконче дати докази, що банк під управою селян тай мовою упадав, то пригадує ему, чого він видно не знає, що я маю честь управити банком вже від 1901. р. яко предсідник надра, ради, а від 1903. р. без перерви яко член дирекції, отже цілих 13 літ! А перед 13 літами був банк звязковий маленькою кредитовою інституцією, котрої власне майно виписало заледви 55.644.60 К (44.912.47 К в уділах а 10.712.13 К в резервовім фондї) і не могла давати по кілька тисяч корон на добродійні цілі, як сам дописець ствердив а при тій жертволюбности набути на власність реальність вартости 150—180.000 К а крім того допомочи до купна реальностей для кількох місцевих товариств і відписувати їм по кілька тисяч залеглих процентів!

Прилюдне твердження, немов би я брав коли зовсім безпотрібно кредит та поміцав як 34.000 К, якої квоти ані сегорічний білянє не виказує, ані з минушого року, на низший процент, належить до сплетень, якими бавлять ся люди в сусідстві банку. Отся сплетєня утворєна з відозви, яку дав я минушого року на зборах голові двох місцевих кредитових товариств. Коли сєй пан докоряє дирекції, чому не вичерує всего кредиту, сказав я тоді, що: „чейже ніхто не буде брати кредиту та поміцати в щадниця на низший процент“. — о. Іван Порайна.

— З нагоди смерті М. Коцюбинського одержала „Рада“ отсі письма:

І. Просимо надрукувати нашого листа: Мати, жінка, діти, сестри, брат і всі рідні Михайла Михайловича Коцюбинського, не маючи змоги подякувати кожному особисто, складають свою щирю подяку всім, що робили для вшанованя дорогої пам'яті Михайла Коцюбинського. Д. д.: організаторам і учасникам хору, дд.: студентам, курсисткам і учням середних шкіл г. Чернигова за їх сердечну поміч підчас похорону і всім друзям і шанувателям імени Михайла Михайловича з Російської і Австрійської України, що так сердечно озвали ся на їх невимовно тяжке горе. Просимо часописи українські і російські передрукувати сего листа.

ІІ. Не одмовте надрукувати слідуєчого листа: Тяжка втрата краси і сили українського письменства, Михайла Михайловича Коцюбинського, мимохіть викликає думка про становище наших літератів. Часто густо сі люди несуть на жертвник української культури усі свої інтелектуальні сили, усі свої нерви, усі свої чутя. На сій поважаній, але дуже важкій роботі они псують своє здоров'я, а задля поліпшеня его, здебільшого не мають відповідних засобів, бо при байдужности нашого громадянства, що до своєї преси, не доводять ся балакати про якунебудь їх матеріальну забезпеченість. Коцюбинський — тому живий приклад. Колиб українське громадянство також цінило своїх письменників, як польське або московське, то може ми не загубилиб так хутко Михайла Михайловича. Надзвичайні збори Ради і Ревізійної комісії укр. студ. СПб. політехнічної громади від 13. цьвітня с. р. одногосно ухвалили замість вінка на труну М. М. Коцюбинського асигнувати 20 карб. на фонд хорих літератів імени Мих. Мих. і звернути ся до усього українського громадянства з закликм жертвувати по

змові кожного на сей фонд, щоб споконувати свою провину, як перед небіжчиком, так і перед іншими жертвами громадського індефентизму. З доручення надзвичайних зборів — *Олександр Ковалевский*. — СПб. 18. — IV. — 1913. р.

— **Соромна рубрика.** В с-кій гімназії стала така прикра подія: На столі в конференційній салі лежали найновіші випуски: „Нашої Школи“, органу товариства „Учительської Громади“, які прийшли поштою для професорів, членів того товариства, учителів середніх шкіл. Один з учителів Русинів з чемності звернув увагу свого старшого товариша, що і до него прийшов примірник „Нашої Школи“ і подав ему заадресований зшиток. А сей в присутності Поляків кинув зшиток в паперовий кіш, сказавши, що „я сего ніколи не читаю...“ Можна собі представити злобну усмішку учителів Поляків, а сум на лицах учителів Русинів при тих словах свого товариша. І не знати, чим се оправдати. Адже „Рідна Школа“ особливо тепер за редакції проф. Томашивського редактована дуже добре і з неї неодного міг би і професор-всезнайка научити ся. Хіба він інстинктивно відчув, що саме в останнім випуску „Нашої Школи“ в поміщений відклик до професорів Русинів, щоби не покидали посади по польських гімназіях, та не перенесли ся до українських, бо тим зменшався стан поєднаня Русинів, а професор-всезнайко старає ся саме о перенесеня до Львова до академічної гімназії. Желавмо щасливої дороги та жалувати не будемо, бо так репрезентований стан посідає Русинів то краще жаден, а Русини можуть записати хіба новий факт „соромної рубрики“, як то власні діти гірш Ляха маму розпинають...

— **Ославлена спадкоємниця Комітету для виборчих розбоїв „Rada Narodowa“** перестала ествувати. Розбили її всеполяки і подільські шляхтичі, які уважають себе цілим польським народом і раді би були мати й на дальше, всупереч дійсній силі, перевагу і рішачий голос в „Rad-i Narodow-ii“. Вчора через цілий день до пізної ночі йшла завзята борба, яка покінчила ся остаточно похороном „Rad-i Narodow-oi“, бодай на час виборів. Краківські консерватисти, людовці, демократи і поступовці завзяли на місце „Rad-i Narodow-oi“ т. зв. „Komitet Tymczasowy“, який вести буде чинности „Rad-i Narodow-oi“, що мають загально народне значіне, а не є звязані з виборами. Опозиція, зложена з всеполяків, подольців і центру в п. Абрагамовичем на чолі зробила „сецесию“ в часі нарад над „Komitet-ом Tymczasowy-m“. Аж після ухвали явив ся на салі п. Ценьський і заявив, що не признає ніякого Комітету і що дальше уважає себе начальником „Rad-i Narodow-oi“.

Є надія, що хоч тепер, коли „Rada Narodowa“ похоронена, вибори будуть вповні законні. А Русинам треба лише повної законности на се, щоби панове Ценьські і інші подольці пішли до політичного архіву і не шарили ненависти в краю. Є й надія, що так стане ся.

— **За куліс русофільської пропаганди.** Наш вістки про зїзд русофільської молодежи, як також про пляновану висилку більшої кількості русофілат до Петербурга, „Прик. Русь“, всякій правді наперекір, заперечує. Сварити ся ізза єї запереченя не станемо; ми ствердили лише факти, яких виявлене, очевидно мусіло немилу вразити русофільський орган. „Прикарпатская Русь“ може заперечити вкінці всю свою русофільську і православну діяльність, Коли заперечувати — то все, навіть власне ествоване. То буде вчинок достойний „истинно-русского духа“.

— **Цісарські відвідини.** „Die Zeit“ доносить, що цісар Вільгельм прибуде в першій половині серпня, імовірно 12. або 14. на оден день в відвідини до цісаря Франц Йосифа до Ішля.

Після „Neue Freie Presse“ цар Микола дійсно рішив ся прибути до Берліна на святю вінчавя дочки цісаря Вільгельма, княгині Лювін. Доси однак не є ще певним, чи цареві буде товаришати Сазонов. Найімовірніше буде товаришом подорожи царя льондонський амбасадор, гр. Бенкендорф, який заступає тепер Росию на конференції амбасадорів. В берльських добре поінформованих кругах приписують подорожи царя до Берліна велике політичне значіне.

— **Віча в справі виборчої соймової реформи.** В Долинній відбули ся останніми часами віча в 3 місцевинах. В прочих будуть відбу-

вати ся кожоді неділі. Референтом віч є нотаріальний кандидат з Долини, Іван Грабовенський. Дня 4. с. м. відбуло ся віче під голім небом в Підбужи (в Дрогобиччині). На вім ухвалили вічевики революції проти ворогів виборчої реформи і висказали повне довіре і признане українським народним заступникам в галицькій соймі. По вічу вислали телеграми до предсідника міністрів, гр. Штірґка і до віденьських важнійших дневників.

— **Демонстрация на польськїм патриотичнім обході.** Пишуть нам: В Стрию обходила польська колонія на українській землі роковий конституції 3. мая Богослуженем, промовама, походом головними улицями міста та кінематографічним представленем. Похід випав вельми мізерно. Колиб не шкільні діти, серед яких було много жиденят а також богато рускої дїтвори, (— а деж були рускі катехити, щоби запротестувати против воловожденя своєї пастви по польських маніфестаціях? — прим. Ред.), то число учасників не перейшлоб трех соток. На скандал, польську молодецьку гімназіяльну вів ученик, осмак, ренегат, якого дід був руским священником, а серед походу находило ся богато перевертїв. Коли дочислимо ще огневих стражаків, які майже всі суть Русинами, а які лише по приказу мусіли йти в похіді, то побачимо, якілюворичним є пановає Поляків по наших містах, та що опирає ся хіба на аліянсі Поляків з жидами. По поході відбула ся в польськїм „Соколі“ дальша частина съвяточної програми. На неї зложила ся передовсім промова проф. Леоп. Валовича. По єго промові наступило кінематографічне представлене. На срібнім екрані появили ся сцени в біблійній історії, як Ізаак сватає ся з прегарною Ребекою. По тім дав ся чути в галерії голос проф. гіми. Г., який назвав се скандалом, що „po podnioslych slowach prof. Wolowicza daja nam takie banalne, operetkowe przedstawienie. Nazywamy to hańbą i wzywamy publiczność do rozejścia się“. По тім єго візвано дав ся чути в сумеркї кінематографічної салі з противного кута голос презеса „Сокола“ Іглицького, який оправдував комітет задля невідповідного фільму, переконуючи присутних, що замовлена, відповідна фільма не прийшла, а щоби не заводити публіку, дали то, що прислано. Та проф. Г. не дав збити ся з пантелику і діяльо в темній салі продовжав ся дальше. На єго повне завізане до опущеня салі много присутних вишло, особливо гімназіяльної і академічної молодежи. Ціла стрийська Польонія тільки о тій демонстрації говорять, одні стаючи по стороні всепольського „Сокола“, другі по стороні демонстрантів.

— **Вандализм у Львові.** У Львові довший час гудяє безкарно ватага злодїв, яка краде ріжні польські патриотичні річи. І так кілька днів тому назад невісні злочинці ограбили пам'ятник Капуцїнського і Вісневського на „горі страченя“, де украли металевого орла; минувшої ночі ограбили гріб Густава Фішера на Личаківськїм кладовищі, украли єго погрудє, що стояло на могилі. Сей бюст, вартости 2.000 К, виконав Тад. Влотницький із бронзу. Злодїв з певністю було більше, бо оден не був би в силі підняти бюст з гранітного пам'ятника, в який він був вмурований. Поліція пошукує винуватиків тих крадежій і вже спїяла одного з них, коли ніс на продажу в мішку погрудє Фішера.

— **Король Микита — письменником.** Черногорский король Микита звівний є в сербській літературі з патриотичних поезій, а особливошу славу здобув собі драмою п. н. „Балканська Царица“, яку переведено вже на німецьку і російську мову. Виставлено єї в 1908. році в Білгороді серед великого одушевленя публіки. Зміст „Балканської Царица“ такий: Подія відбуває ся в XV. віці, в часах, коли Турки, добувши Візантію, поневолюють балканські народи, одні по другім. Сходра, головне місто Черногори, впала в їх руки, а єї володар, Іван Бег, уступив до Янів, заким зміг ще перенести свою столицю до Цетинія. Має він двоє синів: Джура (Юрка), престолонаслідника, котрай помагає єму в управі державою і Станка, який мріє лише про битви і добичі, якими — здає ся єму — що зединить всі балканські народи. Однак Ібрагім Аба, султанський емісарий, відгадав думки Станка і старає ся єго переконати, що в службі падишаха скорше здійснить свої наміри і надії. Станко улягає підшептам, але емісарий, який має султанови завести єго відповіди, зраджує єго і виявляє Іванови Бегови замасли єго си-

на, Іван Бег приказує Станкови повернути до Ябляку. По дорозі стрічає ся Станко із своєю судженою, гарною Давідою, якої любов одинокмо могла би єго повздержати на нечесній дорозі і побороти єго амбіцію. Старий князь Деан, рівнож старає ся намовити єго до права і промовляє до него іменем батька, але в досить пристрасній розмові Станко хвилює ся і убиває старого Деана. Тепер остає для него лише одно: утеча з вітчизни. Намовляє Давіду, щоби єму товаришила, але моторна дівчина відпихає єго з погордою. Тоді Станко завдає єї тяжку рану мечем і втікає до турецького табору, де приймає іслам. Від тоді стає страховищем для власних братів, яким зарисяєг пімсту. Равевого в одній з сутичок доглядає Давіца, сама ще не вповні виділена з рани. Старає ся она знова зневолити єго до повороту до обовязків, але вдруге даремно. Серце Станка відвернуло ся від вітчизни, а Давіца, не могучи пережити сего сорому, кинула ся до ріки... Але хоробрі Черногорці прогналі між тим Турків, наносячи їм тяжкий погром, а Черногору, нездобута, грізна, остає на віки кріпостию, в якій ніколи не стане ворожа нога.

— **Також рука суфразисток.** З Льондона доносять, що оноді знищив огонь церкву св. Катерини в Гатам, при чім наробив шкоди на 10 тисяч фунтів штерлінгів. Догадують ся, що огонь підложили англійські суфразистки. Іменю парох церкви бачив коло молудня три жещцани, які крутили ся коло церкви; по їх відході замітив парох дим, який почав видобувати ся з усла церкви. Стверджено, що стовпи в церкві були обляті бензиною.

Отсе має бути спосіб, в який хотять „культурні“ англійські суфразистки здобувати свої права!

— **Пригоди і катастрофи.** Підчас видобуваня німецького торпедового човна в Гельголанді утонуло 7 осіб. — На женевськїм озері під Льозанью виверну ся прогультковий човен з 6 особами. Утонули 3 молодці і 1 дівчина. — З Йонагами доносять, що Гокодате знищив огонь 2000 домів. В полумінні згинуло 7 осіб.

— **Пятна на сонці.** В останних роках була поверхня сонця майже все свобідна від пятен. Є доби, підчас яких можна замітити много сего рода явища, а відтак літа, в яких сонце є зовсім чисте. Тому говорять ся про максимум і мінімум сончних пятен. Доба від одного максимуму до другого триває звичайно понад одинадцять літ. Від якогось часу можна знова оглядати пятна на поверхні сонця. Є се менше або більше темні простори, окружені темним колесом. Сі пятна порушують ся в часі коло двох тяжїв від східного до західного берега сонця і в сей спосіб помагають астрономам означити оборот сонця. Однак час такого обороту сонця є ріжнородний, бо такі пятна не належать до постійної поверхні, але є витворами сончної атмосфери. Само сонце уважають за газову кулю з оглядом на незмірно високу температуру, яка як стверджено, доходить на поверхні сонця до +7.000° Ц. Після новійших дослідів виказують сончїя пятна низшу температуру, чим свьітляна верства сонця (фотосфера).

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів У. П. Т. і уживаня товарів в маркою У. П. Т.

Оповідости.

— **Дирекция Тов. вз. об. „Дністер“** подає до відома, що доповняючий вибір одного відпоручника на загальній збори Товариства з борщівського судового повіту (на місце помершого д-ра Д. Савчачка) відбуде ся по мысли §§. 23. і 24. стат. дня 12. мая с. р. в Борщеві в салі „Народного Дому“ о год. 12. в полудне на виборчих зборах членів під проводом п. Івана Шиманського ст., а в случаю перешкоди тогож під проводом п. Йосифа Свидзінського, зглядно п. Івана Дроздовського.

— **Звіт Краєвого Товариства господарского „Сільський господар“ у Львові за 1912-ий рік** появив ся печатно в книжці на 308-ох сторонах великої 16-ки. Половину книжки займає діяльність Гол. Ради Тов-а а другу половину діяльність філій. Ся книжка займає для кожного господаря коштує 2 К і можна єї замовляти або в канцелярії „Сільського Господаря“ (Львів, ул. Зіморевича 20) або в книгарні Н. Тов-а ім. Шевченка (Ринок 10).

Жаука, умілість і письменство.

В. Масляк.

Теодор Єске Хоїнський: „Poznaj żyda“.

(Дальше).

VII

Так отже жиди індеферентисти з одного боку, жиди політики з другого, а гріндери жидівські в Ротшильдами і Перейрами на чолі, являють ся трома арміями, що розбивають, безпопадно основи і условини життя християнських народів в Европі. Alliance Isra-élite Universelle має на своїм кличу пару рук і фігуру, що представляє земську кулю, на якій опирають ся таблиці Мойсея. Почувши свою силу, є вже жиди так певні побіди над християнством, що з намірами своїми і надїями не скривають ся цілком. Законно і явно така Alliance піклує ся юдеско цілого свьіта, удержує в Палестині потайний семінар для жидівської молодежи, присиланої на науку сюди з ріжних країв. Ідуть всюду приступом, а де не можуть бити, там кричать, що їх бють. Жиди, і лиш они суть батьками новочасного капіталізму і фалшивої кривди, їх богом гріш а до него їх дороги найпевнійші.

Яко семіти не розпускають ся в арийській крові, мають свої цілі, свої дороги, живуть державами в державах, а в них лучать ся з тими, хто їм на разі потрібнійший. Визискавши положене покидають дотеперішнього приятеля, визискавши єго як слід. В Польках примірєм мали по найбільшій часті приятелів великих, хоч і ту за часів Речи-посполитої не жалувало їм болючих і діямоучих погромів. Здавало ся, що если де, то Варшава потрафляла їм засимілювати, так в тогорічних виборах до думи уміли виявити ся у властивім свьіті. Варшавські смоністи звані там Литваками повалили при виборах польського народного кандидата...

„Ще в гірших условинах живуть відносно до жидів галицькі Поляки. Після статистици списаної д-ром Станиславом Грунським в Матерьялах до жидівського питання в Галичині 1910. р. є в Галичині 7,315,939 населенців, котрі розпадають ся на народність польську, руску і жидівську, а попри те на горетку Вірмен і Німців. Всі народности користають від 1868 р. з рівних прав. Поляків є 3,352,044, Русинів 3,104,103, жидів 811,183. Коли би народности славянські в Галичині були з собою згідні, то борба з жидами була би улегчена, бо шість і пів мільона Славян, попертих автономією, потрафляли би зашахувати жидів.“

Однак національна незгода роздерла Славян на два ворожі табори, і тим самим скріпила жидівську меншість. При виборах до віденьського парламенту жиди заважають сильно (а ми скажемо і до сойму), тим способом нема бесіди про якусь антижидівську акцію, а політика тлумить роботу суспільну, наоки Галичина живе головно політикою. Всякий здібнійший або амбітнійший Галичанин мріє про політичну кар'єру. Пає ся до сойму, до парламенту і се не дивниця. Нинішній парламентарний устрій в Европі дає через посольський мандат рівну, гладку дорогу до чільного становища, до почесній, достоїнства, титулів і майна. Не треба бути політиком, таким, як Рішеліє, Кавур, Бісмарк. Вистарчить уміти вилітати на президіяльне крісло якоїсь партії і засісти на якийсь час на міністеряльнім фотелю. Дарма, що міністеряльні достоїнства в Австрії, Франції, Іспанії, Англії тривають тепер дуже коротко. На потіху дає ся міністри і дучому в відставку, титул Ексцелленції, досмертну пенсію і солодку згадку хочби дуже короткої власті. І се щось значить, бо здобує якраз невеликим коштом партійної політики. На драбину політичної кар'єри лізуть навіть здібнійші професори університетські замість пильнувати науки і книжок, отже свого обовязку. Половину енергії здібнійших Г. личан поглючає політика, другу половину знов шаблонний машинний бюрократизм, в котрім нема ані ініціативи, ані проворности. Винияша начальників, етає з часом кождей урядник знеможеним конем, що крутить ся в кираті. Полагоджує „кусники“ („kawalki“), жде зрауу нетерпеливо на аванс, на золотий, чи який там ковпир, і тим кінчать ся змаганя єго інтелігенції. Тожуж то галицький урядник є майже нічим в нідрі

своїєї суспільності. Ту повно всюди бюро-
кратів польських, руских, жидівських, бо хто
не може жити з політики, стає урядником.
(Дальше буде).

Олександр Барвінський.

Спомини з мого життя.

24. Моя подорож на Україну. (Дальше).

Украшене в середині церкви нагадує
своїм видом характер штуки минушого стол-
ліття. Іконостас величезний в 5 подрів в стилі
рококо, царські врата ковани з срібла, над цар-
ськими вратами висить в срібній оправі золо-
чена і брилянтами украшена чудотворна іко-
на Успенія Пр. Б., византійської живописи,
принесена з Атонської гори св. Антонієм Пе-
черським; 42 ікони нижніх рядів покриті сріб-
ними ризами виволоченими, а 22 горішні укра-
шені срібними вінцями. Всі майже лампади,
панікадила, свічки в чистого срібла. З свя-
тощів замітні тут в правім углі церкви
під виволоченим балдахимом мощі св. Тео-
досія, перенесені сюди з дальших печер
а близько іконостаса в срібній пушці
голова св. Володимира, перене-
сена в Десятинній церкві Петром Могилою.
Крім того в притворі лівобіч, при самім вхо-
ді до церкви бачимо нагробник Констан-
тина Івановича кн. Острож-
ського із сніжним гербом на верху з мармо-
ру, а на таблиці виписаний рік его смерті,
за лівим крилосом тліють останки мя-
трополита Петра Могилы. Ризниця
Лаври також вельми богата срібною і золо-
тою утварюю і иншими предметами, однак
все з новітніх часів. Одну мітру висаджену
жемчужом і дорогими камінцями цінують на 20,
а оправу одного євангелія на 17 тисяч ру-
блів.

Вийшовши з церкви, пішли ми в праву
сторону, де на 40 метрів від Успенської цер-
кви здіймає ся знаменита дзвіниця Лаври в
гарнім стилі ренесансовім. Структура єї
так легонька, що она прямо наче стремить
під сам звід небесний. Її поставив архітект
Шайден за париці Катерини. Враз з хрестом
має она 92 метри висоти, а що стоїть на ви-
сокім холмі, тож з неї розкриває ся пре-
чудовий вид на цілий Київ і его околиці. Коли
ми так приглядали ся пишній структурі Пе-
черської дзвіниці, підійшла до нас хильцем
якась з міщанська одіта кацапка. Она помір-
кувала, що ми подорожні, та стала непроше-
на розказувати нам про дзвіницю, який з
неї гарний вид, але щоби вийти на верх, ка-
зала она, треба мати тепер білет від комен-
данта кріпости і архимандрита Лаври. Ми си-
тали про причину, а непростений чічероне
оповідав нам, що якісь студенти (всі непевні
люди, значить, конечно студенти!) вийшли
раз якось на вежу та почали звідтам рисува-
ти кріпости і т. и.

Від дзвіниці Печерської пішли ми попри
церкву Успенія кругим спуском в долину, до
печерських (полудневих) воріт. Напротив них
через улицю веде вхід у бл из ш і п е ч е р и,
Спершу ішли ми довгою галереєю і спуска-
лись що раз у низ сходами, на котрих сиділи
по обох сторонах старі в мисочками на гро-
ші. Коло деяких лежало по кілька купок ко-
пійок. Они безнастанно повторили свої стере-
отипні прохання переважно московскою мовою,
однак деякі хоч і затинали з московока, а
всежє зраджували вимовою своє походження
українське. Галереєю вийшли ми до церкви
В о з д в и ж е н и я Ч. Х р е с т а, з котрої
зроблений вхід в бл из ш і п е ч е р и (Ан-
тонія). З нами прийшло в церкву кількоро
прочан українських та одна кацапка. Тут
вперше довелось мені за мого побиту в Ки-
єві почути прилюдно українське слово. Поку-
пивши по свічці у сидівшого в притворі чер-
ця, попросили ми, щоби нас хто повів у пе-
чери. Чернець відчинив двері, що ведуть у
печери і пішов вперед, за ним пустилось двоє
прочан, відтак пішли ми і инші. Спершу спу-
скались ми вузьким кругим ходом в долину.
Перехід такий вузький, що ледво одному чо-
ловікови можна перейти, та низкий, що чоловік
вишого росту мало головою не дістане до
склепу. Декуди сей вузький перехід розвітля-
єсь або розширяєсь. У висічених по боках

нижках находять ся кипарисові, иногді срібни-
ми бляхами обложені домовини з мощами
св. угодників і затворників, разом до сотні
Мощі позакутувані у плахти шовкові або пар-
чеві, наче єгипетські мумії. Над домовинами
на стінах поприбивані таблички з іменами
кожного угодника. Там спочивають мощі Пр
Н е с т о р а л і т о п и с ц я — батька нашої
історії, там бачили ми мощі мученика
І в а н а, що закопав ся по саму шию в пе-
черах. Народний переказ голосить, що ще по-
ра каяти ся, а як мученик Іван зовсім увійде
у землю, тогді ніколи буде каятись. Тут єсть
і келія і гріб Пр. А н т о н и я, однак мощі
его закриті. В близьких печерах єсть 4 цер-
кви, між ними церква Преп. Антонія, всі, як
звычайно в печерах, вельми тісні.
(Дальше буде).

Надіслане.

(За сю рубрику Редакция не відповідає).

Красвий адвокат Др. Евген Гвоздецкий

отворив канцелярию
у Львові
при ул. Красіцких ч. 6.
528(17)

Уряд парохіяльний

в Шмавків-
цях пересте-
ригає всіх святих при евентуальнім его
лошеном ся Григорія Сої в Застінки ад Ки-
пльчака, на дяківську посаду.
538(2).

Телеграми

з дня 8. мая.

Рим. (Аг. Стеф.). З Цетинї доносять: Ци-
вільний губернатор Скудри поїхав вчера до
Сан Джованні ді Медуа, щоби з порученя ко-
роля обговорити з командантом міжнародної
флоты подробиці уступлення Черногорців зі
Скудри і передачу того міста. Опороженне
міста наступить як найскорше. Англійський
адмірал запросив цив. губернатора на сні-
данє.

Рим. (Аг. Стеф.). З Драча доносять: Ессад
папа заявив, що просив Порту о пароходи,
аби перевезли військо до Туреччини. Перечить,
щоби его армія біла ся з армією Джавіда
паши.

Берлін. (ТКБ). Ходять чутки, що межі
Болгарєю а Сербією прийшло до порозуміння
що до розмеження здобутих областей.

Берлін. „Germania“ пише: Усуєне на-
пруженої ситуації належить завдячити голо-
вно рішучому становищу Австрії, котра мо-
же сказати, що віддала величезну прислугу
удержавоу мира і заслужила собі на вдяку зі
сторони держав.

Атени. Комітет Греків, які живуть в А-
мериві, має жертвувати королеви почесний
меч золотий, прикрашений брильянтами і до-
рогими камінцями. На мечі буде напись: Кон-
стантинови — освободители.

Париж. (ТКБ). Іспанський король Аль-
фонс прибув ту вчера перед полуднем. На
двірці повитав его предсідник кабінету Поан-
каре і члени кабінету. По перегляді війська
відбуло ся сніданє. Король надав предсідни-
кови міністрів ордер Золотого Руна.

Париж. (ТКБ). Коли король Альфонс пе-
реїздив вчера елізейськими полями, коло 60
мулярів згрупадило ся на руштованю і поча-
ли святити та кричати: Най жив Феррер!
Публика звернула ся проти демонстрантів, аж
поліція зробила лад. Одного демонстрантів а-
рештовано. Поліція завела всі середники о-
бережності, щоби перешкодити плянованій
анархістами і робітниками демонстрації пе-
ред іспанською амбасадю.

Париж. (ТКБ). З Ліону доносять, що увя-
знено ту 10 Іспанців, котрі належали до за-
говору на іспанського короля.

Берлін. (ТКБ). „Reichsanzeiger“ оголошує
розвязанє пруского сойму і відчорченє палати
вельмож.

Петербург. (ТКБ). Дума розпочала вчера
свої праці.

Кесмарк (Угорщина). Тут і в околиці
постуденіло. Сніг припав землю 20-см. вер-
ствою.

До заміни добра парохія над Дністром
за парохію близько залізни-
ці або під містом. Відомість подасть з че-
мності п. Ст. Залеский, судия в Сколім.
538(3)

Чудові образи кисти арт. маль. п. О. Куріласа.
І. Пречота Діва — Мати Русного краю.
ІІ. Іоус Христос — небесний Учитель.
Сї чудові образи (одинокі на народних моти-
вах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних
красках.
Ціна за пару оправлених образів:
в рамках дубових з опакованем К 20— місячно К 3
" золотих " " 24— " К 4
" магонювих " " 28— " К 4
" спеціальних " " 34— " К 5
Висилає за посылплатою або на рати: М. Кри-
вечкий, Львів. Ринок ч. 10.
520(Х)

!!! Купуйте !!!

одобреній Радою шкільною кравною і вида-
ний накладом „Видавництва Чина св. Василя
В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвінського п. з. „Оповіданя
з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту
XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кре-
довім папері і 2 мапки. В гарній полотноїній
оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник в першій підруч-
ником рідної історії для руских се-
редніх шкіл і дав шкільній молодезі в пер-
веповній образ нашій буваль-
щини. Писаний так, що надає ся не лише
для учеників І. класи середніх шкіл, але при-
недостачі иншого підручника й для уч-
еників висших клас, для руских
виділових шкіл, для семінарій
і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на
народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хло-
пячих бурсах і інститутах, а іза
своїї приступності також для наших читаль-
нь, для селян і міщан. З хісною може пов'язати ся
з него нашої історії й кожний осьвічений Русин,
що не має часу розчитувати ся в обємистих
книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні
„Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

„ДОСТАВА“

Стов. зареєстр. з обмєн. (дворазовою)
порукою.

Дирекция: Львів, ул. Домініканська 11.
Склади: Львів, ул. Руска 20.
Станіславів, ул. Смольки 1.
Перемишль, Ринок 26.

Поручає свої богато заосмотрені
склади усяких церковних річий. Прий-
має усякі наприви, золочена і переплети.
Достарчає дзвонів готових і пі-
сля замовлень та стрійних дзвіночків.

Поручає церковних малярів, різьба-
рів, золотарів і підприємців будови і
наприви. Продає церковне і столо-
ве біле та срібло, правдиве, хінське і
альпаку. Виготовлює хоругви і прапори
для „Соколів“ і Чвт. „Просвіти“.

Церквам-Членам дає 2% додатко-
вого оуєсту при закупів.

Кожда Церква, кожний Русин по-
винен стати членом „Достави“.
Уділ 20 К, плативий також ратами;
вписове 1 К; дивіденда за 1912 р. 7%.
Часть зиску розділює „Достава“
на церковні і народні цілі.

Хто купує в „Доставі“ купує у се-
бе; збільшує народне майно, полирає
рідний промисл.

Інформацій уділює дирекция, ул.
Домініканська 11; на жаданє висилає
цінники. 484(26)

Накладом Piusverein-у появили ся гарно
виконані ілюстровані переписні листи з малю-
нками артиста-малера Асмаза, які представля-
ють найбільше займаючі сцени з другої ту-
рецької облоги Відня.

Сї листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,
Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з
почтовою оплатою. Поодинокий листок ко-
штує 10 сот. Замовлення належить висилати на
висше згадану адресу.

Поручаємо книжку: О. Стефан Білинський
„Матеріалістичний світогляд в кругах шкільно
молодежи, его причини і наслідки“.

Ціна 50 сот. (почтова оплата 5 сот.) На-
бувати можна в книгарні Наук. Тов-а ім. Шев-
ченка у Львові, Ринок 10, або у автора, кате-
хита гімназії в Жовкві.

Чистий дохід на „Ювілейну Захоронку
м. о. Маркіяна Шашкевича в Яворові“.

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся
від огню, щоби на случай пожежі не
понести страти, бо достаток одиниці то
добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тіль-
ки в рускім товаристві взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства
асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати
за обезпеченя селянських буд-ннів.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чи-
стий зиск своїм членам; на рік 1912 ви-
носить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шко-
ди по огни скоро і ретельно, а до комісії
запрошує все двоє господарів на оціню-
тель.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і
бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть
дістати позичку у всіх великих Банках і в
Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять
з кінцем 1912 року 3,910.293 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на
житє у всіх догідних комбінаціях (на
дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від
крадени з вломом движимости всякого
рода, а товариства кредитові готівку,
цінні папери і векселі за дешевою опла-
тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних
обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім
домі ул. Руска ч. 20.

!!! Свій до свого !!!

Перший Український Висилковий Дім
Музичних Струментів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.
поручає по найдешевших цінах: скрипки
баси, цитри, флети, кларнети, труби, бубни
і т. д. та закладає цілі сокільські, січові,
читальняні й шкільні струнні або дугі
оркестри на всякий склад.

Цінник даром.

Буддаїзм

а старші системи індійської філософії і
християнство — по ціні 4 К 60 сот. опра-
влений в півполотно а по 4 К брошуро-
ваний: в Церковній штудії в Ста-
ніславові; в Доставі в Станіславові
і Перемишлі; в Народнім Базари
в Станіславові і у о. Ф. Шенковича
в Станіславові ул. Липова ч. 14. — В тих
самих місцях можна також дістати
„Шідливий спирітизм“ по ціні 50 сот.,
з котрого весь дохід призначений на
Церкви.

Олександр Жарвінський.

Спомини з мого життя.

Перша часть (Образки з громадянського і
письменського розвитку Русинів в 60-их рр.
XIX ст. (з додатком переписки Ст. Нова-
ковича, М. Лисенка і П. Куліша,
з 10 портретами і двома картинами) вийшли
уже яко № 87—91 Загальної Бібліотеки.
Можна набути в Накладні Я. О.
пенштайна в Коломиї, або в Книгар-
рі Н. Товариства ім. Шевченка
у Львові.
Ціна брошурованого примірника 1 К 50 сот.
„ оправного примірника 1 К 80 сот.

Брошура:

Йосиф II. чи Ян Казимир?!

(з нагоди сьв ітгованя мнимою 250-літної річниці
єствования Львівського Університету).
можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в
книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові
по 30 сот. за примірник.

З друкарні В. А. Шийковського у Львові.